

Udruga BIOM

SAŽETAK PROJEKTA:

Sudjelovanje javnosti u odlučivanju o aktivnostima koje utječu na okoliš predstavlja jedno od važnijih mehanizama zaštite okoliša. Ovdje se posebna pažnja posvećuje postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš (uključujući stratešku procjenu) te ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, koji uključuju javnost i zainteresiranu javnost putem javne rasprave (javnog uvida i javnog izlaganja). Ovim projektom pokušao bi se stvoriti okvir za nesmetano provođenje postupka javnog savjetovanja prilikom donošenja odluka koje se tiču okoliša u novonastalim uvjetima uzrokovanih pandemijom COVID-19.

Korisnici projekta su prvenstveno šira javnost i zainteresirana javnost u postupcima zaštite okoliša, zatim javni sektor (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, predstavnici javne uprave i samouprave), gospodarski sektor (predstavnici ovlaštenika koji izrađuju podloge za procjenu utjecaja na okoliš i investitori), civilni sektor (organizacije civilnog društva (dalje u tekstu OCD) koji djeluju u području zaštite prirode i okoliša). Ovaj projekt također može pružiti okvir za dugoročno unaprjeđenje sustava uključivanja javnosti u donošenje odluka o zaštiti okoliša.

Glavni učinak na korisnike je stvaranje konsenzusa o načinima, metodologiji i alatima koji bi omogućili javnosti i zainteresiranoj javnosti transparentno i učinkovito sudjelovanje u javnim raspravama, naročito kada govorimo o javnim izlaganjima u pandemijskim uvjetima.

Zajednička uloga prijavitelja i partnera je komunikacija prema javnosti i ključnim dionicima, potpora provođenju konzultacija s dionicima, aktivno sudjelovanje u izradi upute za javno izlaganje u pandemijskim uvjetima. Prijavitelj je zadužen za koordinaciju aktivnosti projekta, a partner za administriranje i izvještavanje o projektu.

REZULTATI PROJEKTA:

Jedno od glavnih postignuća projekta je formiranje konzultacijskog tima kojim smo okupili sve relevantne dionike procesa uključivanja javnosti u javne rasprave, koji su se uglavnom složili da je, uz izazove koje je prouzročila pandemija, potrebno općenito unaprijediti trenutno neadekvatan sustav za informiranje javnosti i povećati njeno sudjelovanje na javnim uvidima i javnim izlaganjima, te poboljšati postojeći pravni okvir za provedbu javne rasprave. U cilju poboljšanja vezanih za pandemijske uvjete, naglasak je

stavljene na veću vidljivost informacija putem weba, alternativnim načinima informiranja te dostupnosti javnih izlaganja većem broju zainteresiranih putem digitalnih prijenosa.

Na početku projekta „Uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskim uvjetima“ smo identificirali potencijalne dionike i s njima proveli anketni upitnik o mišljenju i iskustvima u postupcima javnih rasprava s fokusom na pandemijske uvjete. Na temelju prikupljenih odgovora, formirali smo konzultacijski tim koji se sastoji od udruga civilnog društva, ovlaštenika, investitora, tijela regionalne samouprave te Ministarstva gospodarstva i regionalnog razvoja (MINGOR). Kroz 3 online radionice, s konzultacijskim timom i dionicima sastavljen je nacrt smjernica za uključivanje javnosti u javne rasprave u postupcima zaštite okoliša u pandemijskim uvjetima. Konačna verzija [Smjernica](#), sastavljena nakon provedenih radionica, uključuje i prilog sa dosad objavljenom literaturom i preporukama koje nadilaze pandemijske uvjete, ali su neophodne za adekvatno uključivanje javnosti u javne rasprave, što uključuje preporuke vezane za transparentno uključivanje i poboljšanje sudjelovanja javnosti u javnim raspravama, te prijedloge za izradu nove Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti. Navedenu literaturu su dionici podijelili s nama nakon sudjelovanja na radionicama.

Kroz radionice, dionici su međusobno osvijestili razmjer problema uključivanja javnosti u novonastalim uvjetima, ali i činjenice da ova promjena situacije predstavlja samo još jedno u nizu izazova vezanih za adekvatno uključivanje javnosti u javne rasprave, što se u praksi često razlikuje od propisanih normi, s čime se većina dionika susrela. Stoga su i prijedlozi, koji su u konačnici postali smjernice, usmjereni ka osiguranju kontinuiranog i kvalitetnog sudjelovanja javnosti u javnim raspravama tijekom trajanja pandemije, ali i nakon završetka iste. Javnost je anketirana na temu javnih rasprava i kod dionika koji nisu neposredno vezani uz područje zaštite okoliša, uočeno je veliko nepoznavanje njihovih prava u takvim javnim savjetovanjima, kao i potreba edukacije o istima i to na način sukladan prethodnoj informiranosti i osviještenosti pojedinaca i skupina. Na Smjernice su se kritičkim i konstruktivnim komentarima osvrnuli i predstavnici županija i ovlaštenici, koji ih uglavnom odobravaju uz ključni izazov – moderniziranje javne rasprave i ojačano informiranje javnosti nosi sa sobom potrebe sustavne edukacije, kao i jačanja dostupnih ljudskih i financijskih resursa.

U suradnji s predstavnikom Zagrebačke županije te ovlaštenikom, dogovorena je primjena pojedinih smjernica u sklopu javne rasprave za zahvat „Izmještanje dijela državne ceste DC36 Gradec Pokupski – Lijevo Sredičko, Zagrebačka županija“, koja je planirana za siječanj 2021. godine. Dogovorena su poboljšanja u informiranju javnosti (ranije informiranje javnosti, informiranje putem radija) dok je digitalna dostupnost javne rasprave zbog tehničkih (ne)mogućnosti otklonjena.